

Protiv Rio Tinto Projekta Jadar bune se meštani Jadra i okoline Loznice, kao i brojne ekološke organizacije u Srbiji. Svi oni često ukazuju na brojne moguće ekološke incidente naročito kada je u pitanju upravljanje vodama.

Sprovodeći Projekat Jadar poštovaće se svi propisi o upravljanju vodama, kažu učesnici sastanka za nevladine organizacije koji je organizovala kompanija Rio Tinto. Kompanija napominje da će tokom eksploatacije i prerade rude jadarit najvećim delom koristiti recikliranu vodu koju će redovno prečišćavati.

Prvoslav Marjanović iz Instituta za vodoprivredu "Jaroslav Černi" objašnjava da će se voda za Projekat Jadar dobijati iz četiri osnovna izvora: iz aluvijona Drine dobijaće se 90 kubika na sat, iz rudničkih drenažnih voda 130 kubika na sat, kao i oko 100 kubika kišnih voda, koje zavise od padavina. On napominje da će se samo višak otpadne vode ispuštati u obližnje vodotoke, oko 80 kubika na sat iz rudnika, dok će se sa deponije ispuštati oko 55 kubika vode na čas. Proces prečišćavanje otpadnih voda, kako objašnjava, biće takav da će ispuštena otpadna voda biti boljeg kvaliteta od vode u samoj reci Jadar. Marjanović je odgovorio i na pitanje Dragane Đorđević sa Instituta za hemiju, tehnologiju i metalurgiju, poznatog kritičara Projekta Jadar, koju je zanimalo ko će plaćati skupo prečišćavanje drenažnih voda sa jalovišta rudnika nakon prestanka eksploatacije. Prema Marjanovićevim rečima, jedno od rešenja je da se za te namene formira poseban fond koji će prikupljati sredstva za te namene, od prvog dana kada rudnik počne sa radom.

Margareta Milosavljević iz kompanije Rio Sava Exploration (kćerke kompanije Rio Tinta) kaže da Rio Tinto već primenjuje dobre prakse upravljanja vodama u mnogim svojim projektima. U vezi sa tim navela je primer rudnika u Mongoliji koji se nalazi u pustinji Gobi, kao i rudnik dijamanata u Australiji. Tako se voda prilikom eksploatacije rude zapravo u većem delu ponovo koristi jer prolazi kroz postupak reciklaže. Milosavljević kaže da je Rio Tinto odgovorna kompanija, koja posluje na principima održivog razvoja. Tvrdi da će svojim aktivnostima izbegavati trajni uticaj na površinske i podzemne vode, na reke Jadar i Drinu, kao i na njihove slivove.

Prvo će se poštovati potrebe lokalnog stanovništva, pa tek onda industrijskog kompleksa Projekta Jadar, naglašava Milosavljević i dodaje da će u buduće rudniku i postrojenju za preradu rude jadarita biti zaposleno oko 500 radnika. Prema njenim rečima, kompanija će veći deo vode prečišćavati i ponovo koristiti, a manji deo prečišćavati i ispuštati u reku Jadar.

Profesor Aleksandar Đukić sa Građevinskog fakulteta u Beogradu nalazi se u timu stručnjaka koji je angažovala kompanija Rio Sava Exploration, za potrebe Projekta Jadar. U početnim delovima, Projekat Jadar prema njegovim rečima reguliše Zakon o rudarstvu i

geološkim istraživanjima, kao i Zakon o planiranju i izgradnji. Kasnije se primenjuje i čitav niz zakonskih rešenja iz Zakona o vodama, kao i nekoliko zakona iz oblasti zaštite životne sredine. Đukić objašnjava da tek treba da počne izrada idejnog projekta za Jadar, pa će to kasnije biti osnova za izradu studije o njegovom uticaju na životnu sredinu. Deo vode za potrebe rudnika i postrojenja će se dobijati iz vodovoda, a veće količine i aluvijona reke Drine, kao i skupljanjem kišnice. Prema Đukićevim rečima, sistem za snabdevanje povremeno će se dopunjavati vodom iz nekog podvodnog izvorišta. Biće potrebno oko 1.500 kibika na dan, odnosno preko 100 litara u sekundi, a izvorište će raditi nekoliko sati dnevno. Rudarski otpad će se prema njegovim rečima nalaziti u samom krugu rudarskog postrojenja, dok će se industrijski otpad prerađivati i sušiti na deponiji koja će se nalaziti na lokaciji Štavice. Đukić podseća da u slučaju izlivanja neprečišćenih otpadnih voda u reku Jadar, ili bilo koji rečni tok, prema Zakonu o vodama sanacija štete sprovodi se o trošku onoga ko je odgovoran za zagađenje i to je kako napominje jasno definisano u zakonu. Kontrolni mehanizmi u toj oblasti u Srbiji imaju široka ovlašćenja, pa zbog ekološkog incidenta mogu i da zatvore pogon zagađivača, objašnjava Đukić.

Izvor: novaekonomija.rs